

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Feria III. Post Domin[icam] Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

Cap. 1.
147.
No. 8.
110.

Sonet vox tua in auribus meis: & cum Propheta Samuele: Loquere Domine, quia audi seruus tuus: cumque Psalm. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo. O Deus auctor veritatis, & ipsa veritas, & ipsa bonitas: Deus inquam, quem de nullo quis peccato potis est arguere; tu vere ille Samaritanus es, infelicis Adami filius, verus ille Samaritanus, de quo S. Lucas, qui hominem illum, per quem genus humanum designatur, ex Ierusalem in Iericho, ex statu scilicet gratia, & innocentia, in peccatum descendentem, & in latrones, id est, diabolo incidentem (qui omnibus eum spiritualibus diuitijs despoliauerant, & vulnera insuper grauissima infixierant, omnes scilicet animae facultates laeserant) sanasti, ac pristina integritati restitisti. Nostis igitur o domine Samaritane modere languoribus: nostras cura animas, easque unguento & oleo misericordiae unguento, vt veritatem tuam semper amplecti, ac peccatum vitare, & voluntati tuae qua promississime obsequi valeant, quo digna reddantur, vt postquam tibi fidele in mundi huius mari obsequium prestiterint, in alterius malacia te laudent & glorificent. Amen.

FERIA III. POST DOMIN.
PASSIONIS.

Partitio.

- I. De fuga gloria.
- II. De vano fratrum Domini postulato.
- III. De inani gloria mundi & humilitate Christi.

Erat autem in proximo dies festus Iudaorum; Scenopegia: Dixerunt ergo fratres eius ad eum: Transi hinc, & vade in Iudaeam, Ioann. 7.

FIGURA.

148. 17. **M**AGNVS ille Propheta Elias, in anem gloriam inundanumque honorem peractus, aulam Iezabelis relinquens, in deser-

tum secessit, nullum in patria miraculum volens edere, ob quod a suis magni fieret, ac diuinos honores consequeretur: sed in Sarepta Sidoniorum, ciuitatem satis remotam, & obscuram sese contulit, vbi praeclarissima miracula edidit. Cum diligentius hoc Propheta factum intueor, simile mihi historiam in Evangelio hodierno legere videor. Occurrit mihi namque hic, non dico Elias, sed CHRISVS Dominus, qui in humilitate educatus, & omnem mundi gloriam exorsus, ciuitatem Ierosolymitanam relinquit, vt in Galilaeam secedat, quique veritus, ne ab hominibus videatur, ad solemnitatem Paschalem, a suis licet inuitaretur, venire detrectat, nedum aliquid miraculum edere, eadem apud externos facturus: & quo plus eum discipuli hodie ad vanam gloriam incendunt, dicentes, *Manifesta te mundo*; quo plus ipse gloriam contemnens responderet: *tempus meum nondum aduersit*. Erit haec materia omnibus vobis, spero, perutilis, & vnde non parum vtilitatis haurire possitis. Imploremus igitur Spiritus Sancti auxilium, vt eam pro dignitate deducamus: & simul patrocinium Deiparae Virginis interponamus.

AUE MARIA.

Inter caetera Antisthenis Philosophi e- Apophth. loquia & Apophthegmata hoc non postre- Antisth. mum mihi occupare locum videtur: cum Laert. li. 6. magnis eum ciues, & quidem improbi, laudibus exornarent, subtristior & consternatus quodammodo respondit: *Dij immortales quid male feci*. Idem pene de Phocione, Plutarch. in Phocion. quo praestantior Atheniensis non vidit republ. refert Plutarchus: hic cum quadam die frequenti Senatu peroraret, omniumque animos in sui admirationem accenderet, & omnes merita eius in republ. gloriamque bello partam depradicarent; ad vicinos & astantes vultu subirato conuersus, dicere incepit: *Miserum est vercor ne quod mihi stultum verbum exciderit*. Dignae profecto tantis viris sententiae, licet Ethnico ore prolatae, quas Christiani semper memoriae inscriptas gerant, quibus ad inani gloriae

Dictum
Phocionis.

1. Cor. 4.

gloria fugam extimententur, nihilque ad-
eo abhorreant, quam ob virtutes beneque
facta inanem gloriola auram arrogantia-
que typhum aucupari. Docuit id olim a-
pertissimis verbis Apostolus, quibus om-
nes omnino homines ad humiliter de sei-
phis sentiendum inuitat: *Quid habes quod
non accepisti? si autem accepisti quid gloriaris.*
Quibus aperte demonstrat, non esse no-
bis aliquas de bonis operibus laudes quaer-
endas; sed ad Altissimi gloriam, vt omnes
re ipsa sancti vix semper fecere, omnia refe-
renda.

Act. 14.

Cum olim Lystrenses Paulum, & Bar-
nabam Apostolos, postquam claudum am-
bulare fecissent, hunc quidem Mercurij, il-
lum vero Iouis nomine appellassent; his eos,
Apostoli, vanae gloriae hostes, discissis vesti-
bus in turbas irati exilientes, verbis com-
presserunt: *Viri quid haec facitis & nos morta-
les sumus, similes Sotis homines. &c.* In Deum,
non vero in nos, laudes haec congerite, ab
ipso enim haec miracula, non a nobis, pro-
ficiscuntur. Id ipsum propemodum praesti-
tit & olim inter Babylonios Daniel: cum e-
nim a Rege ad exponenda somnia euoca-
tus, totiusque regni sapientissimus esset ha-
bitus, ac propter felicem somniorum inter-
pretationem magnis ab eodem laudibus af-
ficeretur; vt Propheta inanem hanc laudem
a se remoueret, atque omnia in Deum, ve-
rum rei auctorem regeret, ait: Neme in-
terpretem somnij putes o Rex, aut cogita-
tionum tuarum expositorem; verus earum
interpres ipse Deus est, qui reuelat profunda
& mysteria, omnis proinde ei gloria ascri-
benda.

Dan. 8.

Syrins 10. 6.
sic S. Martin

Tradunt Historia, decus ac lumen
Galliae nostrae Martinum Turonensem, sem-
per reliquias aliquas Sanctorum de collo ge-
stasse, vt, si quando miraculum quod ederet,
eorum virtuti, non proprijs id meritis ascri-
beret.

4. Reg. 4.
Figura.

Elizaeus Prophetes viduae filium ad vi-
tam reuocaturus, vt omnem, quae ex eo mi-
raculo in se redundare posset, laudem exclu-
deret, famamque si qua inde oriretur, sub-
terfugeret, solus cubiculum ingressus est,
clausoque ostio ceteros omnes exclusit, ne-

minem passus adesse, qui tanti tamque exi-
mij miraculi testis foret. Insignis profecto fi-
gura quae nos docet, si quando bonum ali-
quod aut piuum opus peragendum est, om-
nem vanae gloriae aditum esse precludendum,
omnemque ostentationem declinandam. Qua-
rum igitur detrimenti affers, o exitialis ina-
nis gloriae pestis!

Venusta illa Bethsabee, quod se lauisset, 2. Reg. xi.
vnde a Rege conspicere poterat; nudamque se Allegata.
illi ostendisset, adulterij, necisque Vriae con-
jugis, atque omnium pene quae regi deinde
acciderunt malorum occasio extitit. Doce-
mur hac historia, Auditores, eos omnes, qui
detracta operum suorum pulchritudine, ca-
que omnium oculis exposita, inanem glo-
riae rumusculum aucupantur, ruinae & exi-
tij, peccatorumque (quae veluti spiritua-
lia adulteria sunt, ac scelerata Christi ani-
marum sponsi caedes, quem illi iterum pec-
catiis flagitiisque crucifigunt) causas exi-
stere.

Dina Iacobi filia cum alienigenas vi- Gen. 34.
sura mulieres patrii finibus esset egressa,
Sichem Hemor Henzi Principis filius, pul-
chritudine eius captus, eam rapuit, & con-
stuprauit. Aliud hoc est mysterium, quod
significat, bona opera nostra, cum cordis
nostri domo & regione egrediuntur, vt
ab omnibus conspiciantur, & auram quan-
dam popularis rumoris hauriant, sapif-
sime a daemionibus, qui veri quodammo-
do Sichemita sunt, auferri & violenter
rapi.

Et sane, vos o vanae gloriae amatores, Simile.
mundanae famae aucupes, similes miluis es-
se dixerit: nam sicut illi, licet sublimius euo-
lent: semper tamen terram ad praedam quaer-
endam respiciunt: ita & vos; nam per bo-
na vestra opera ad caelum vsque euolare vi-
demini, mundum tamen semper respicitis,
in eumque defixos oculos habetis, ad praedam
aliquam inanem gloriae auforendam. Sed
omnem potius, si qua inde resultare potest,
laudem, Deo ascribite; *Soli namque Deo honor
& gloria.* 1. Tim. 1.

Cum adolescens Ioseph ab impudica Gen. 39.
illa Putipharis vxore ad stuprum solli-
citatus

citatus esset, numquam nefaria voluntati eius voluit morem gerere, sed his eius lasciviam verbis conatus est retundere. *Ecce Dominus meus omnibus mihi traditus, ignorat, quid habeat in domo sua: nec quicquam est, quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi, praeter te qua vxor eius es: quomodo ergo possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?* O verba sensu mystico plenissima! Denotat nobis hæc mulier gloriam, quæ vera Dei sponsa & vxor est, & ei quidem propria, quâ nos exemplo Iosephi, ambire nequaquam par est, licet ab ea sollicitemur & tentemur: Deus enim zelosus est, qui omnes quidem gratias & dona in manu nostra statuit, at hanc solam sibi referuare eiusque solus frui vult amplexibus. *Soli namque Deo honor & gloria.*

Quamobrem, ô cæci mortales, nolite amplius gloria huius sibi teneri, nolite filiam illam cælo natam ambire, aut opera vestra vanæ laudis vento omnia dissipanti exponere, aut merita in altum, ad captandam leuem auram, subleuare: nihil enim sunt omnia vestra opera. nam quemadmodum patio, cum pennarum suarum agmen explicat, easdemque attentius contemplatur, superbit; at vis pedum deformitate, easdem contrahit & dimittit, humilius de seipso sentiens; ita quoque vos ô mortales, cum alas meritorum vestrorum explicare latius vultis, superbia quadam interius in animo efferri incipitis; at si vel semel vilitatis vestrae pedes & imperfectiones vestras inspiceretis, mirum quantum præ humilitate & pudore alas dimitteretis.

Dignum profecto relatu est, quod de mulo quodam Lydio refert magnus ille historicus Plutarchus; hic mulus, viso musculorum robore, membrorum compactione, naturæ pulchritudine, totiusque corporis elegantia, superbit inceptis, seseque omnium animalium esse regem arbitrari; hinc ille efferascere, discurrere circum quaque, subsistere, sternere sessorum, ac lasciuire insolentius, at cum patre se asino progenitum consideraret, pudore suffusus mitius agere, ac mansuetudinem induere cepit.

Itaque mortales, nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus: nam cum oculos in fortunæ vestrae prosperitatem conijcitis, diuitiarumque vestrarum amplitudinem intuemini, denique gratias & dona, quæ cælum vobis mutuo dedit, perpenditis; mirum quantum moueatis lacertos, pedes efferatis altius, & interius cor vestrum intumescat: at si vobiscum perpendere incipitis, patrem vestrum extitisse Adamum quendam, & è limo terræ vos esse progenitos, eque cinere & puluere originem sumpsisse, minuet proculdubio consideratio illa præsumptionem vestram, ac superbientem & insolentem animum deprimet, vosque ad cælestem gloriam perducat.

Audite vero Euangelistam loquentem: *Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite, Serui inuiles sumus: quod debuimus facere, fecimus: relinquit inane hæc ostentationem, ac futile inanis famæ aucupium, imitami potius præclarum, quod hodiernæ diei Euangelium profert exemplum; cum enim Dominus à parentibus inuitaretur, vt in Iudæam ad festiuitatem scenopægiæ celebrandam, miracula ibidem patraturus, transiret, vnde magnam Iudæi de eo opinionem conciperent, & ab omnibus instar Prophetæ haberetur; ire noluit, incognitus potius in Galilæa manere desiderans. Rei nobis & historici seriem narrat Euangelista: *Erat autem in proximo dies festus Iudæorum scenopægiæ: dixerunt ergo fratres eius ad eum, Transi in Iudæam, & manifesta te mundo.* Hac itaque conuentione de solemnitate hac Iudæorum, ac deinde de inani mundi gloria agemus: inquit duobus hisce membris omnis nostra oratio versabitur.*

In primis igitur scribit Euangelista, appropinquante jam festo Tabernaculorum, Dominum Redemptorem, cum in Galilæa esset, à fratribus sollicitatum, vt mundo sese manifestaret populoque occasionem præberet, vt de se loqueretur; ac proinde ad hanc solemnitatem accederet, qua durante miraculum aliquod ederet, propter quod ab omnibus magni fieret & celebraretur.

Hic

Luc. II.

II.

Virgo Deipara nullas præter Dominum Iesum proles habuit.

Hic rursus sisto, nec porro procedere est animus, cum de Domini fratribus mentio incidit. Scio enim Virginem Mariam nullam aliam præter unigenitum suum Christum Dominum prolem habuisse, & hunc ipsum nullos omnino fratres. Fuit ille namque Sol & Phoenix, qui parem aut secundum non habet. Et sane quemadmodum sepulchrum, in quo Dominus mortuus collocatus est, novum fuit, & in petra excisum ac nullum unquam, præter pretiosum Domini corpus, in se complexum fuerat, *Et posuit illud in monumento suo novo quod exciderat in petra.* Ita quoque sacratissimus illi Deiparæ vterus, virgo fuit, ac plane novus, in quo nullus præter Dei filium, ante vel postea unquam requieuit.

Matth. 27.

Deiparæ leonæ comparatur, quæ non ultra catulum parit.

Cum leonæ, uti apologus quidam non illepidus prodidit, in plurimorum animalium conuentu, à ceteris infæcunditatis argueretur, quod ultra unum catulum non produceret, ceteris animalibus adeo ut plurimum fœcundis, ut plures uno partu fetus singulis vicibus ederent; Fateor, ad hæc respondit illa, unum me tantum catulum proferre, sed meminertis oportet, leonem esse, & omnium vestrum, quotquot adestis, Regem & Principem. Idipsum de te jure meritoque dicere licet ô Virgo: fuisti scilicet leonæ, omnium Creaturarum regina & caput, ut illa animalium: nullos sacro tuo utero gestasti filios, præter unicum illum Iesum Christum; at leonem, omnium mortalium nobilissimum, leonem inquam de tribu Iuda.

Quænam hæreses & errores ex his Evangelistæ verbis ortum ceperint. Per fratres Domini cognati eius intelligendi sunt.

Quid igitur, Evangelista per fratres hosce designas? Præis scilicet Heluidio in hæresi sua stabilienda, qua ille nequiter asserbat, Virginem plures proles enixam esse. Das item prioribus scriptoribus occasionem, multarum falsarum & futillum opinionum concipiendarum, ac simul dicendi proles illas à Iosepho Christi nutritio descendere, è prioribus scilicet eiusdem coniugio: qui cum Christi pater putaretur, inde fiebat, ut eius quoque filij, Christi Domini fratres dicerentur. At est hoc quam falsissimum. Sed per fratres illos cognati Domini designantur, uti sunt filij Zebedæi, è Maria Salome germana

Deiparæ sorore progeniti, ac proinde cognati germani Domini nostri Iesu Christi. Unde facile colligi videtur, fuisse hos ipsos & non alios, qui cum hodierna die incitarent, ut se mundo manifestaret, ac popularem auram captaret: cum illi ipsi ambitione & honorum studio incitati, maternis olim patrocinijs & precibus supremos in Domini regno honores ambiuerint, ut hic scilicet ad dexteram, alter vero ad sinistram possent consistere.

Hi ipsi igitur cognati, non spectantes aut cogitantes aliud, quam ea quæ mundi sunt; cum magnam illam & celebrem festiuitatem, ad quam magna undique Iudæorum multitudo consuebat, in proximo esse cernerent, importune ab ipso Salvatore contenderunt, ut in Iudæam reuerteretur, ac tantæ festiuitati, ad quam tot homines concurrerent, interesset, quo sese ostentaret, & edito aliquo miraculo ab omnibus, uti magnus aliquis vir celo delapsus, aut instar prophetæ, haberetur. Erat festum hoc Tabernaculorum, magni apud Iudæos nominis ac celebritatis, die quinto decimo Septembris peragi solitum, uti aperte in lege Mosæica Dominus præceperat. Constituebant in hac Tabernaculorum festiuitate, extra domos quisque suas, tuguria, ac velut tentoria de frondibus & arborum ramis, sub quibus, septem diebus in memoriam, quod olim in deserto tanto tempore habitassent, commorabantur. Huc accedebat, quod his ipsis diebus, unusquisque secum cogitabat, aliud sese nihil hoc in mûdo esse, quam peregrinum & viatorem, uti & maiores olim in deserto longa fuerant annorum serie peregrinati. Felix igitur solennitas, ac ter beata huiusce festi institutio, qua ad tam piam ac salutarem considerationem homines excitantur.

Hoc ipsum est, quod semper ante oculos habere nos oportet, ac perpetuo memoriæ gerere insculptum: nos videlicet in hoc mundo non esse aliud, quam viatores, & aliud nihil hic habere, quam tuguria & mappalia è frondibus & ramis constructa, quibus interea dum hic agendum est, non secus ac diuersorij uti debeamus: nam ut Paulus

Aposto-

Apostolus ait: *non habemus hic civitatem permanentem, sed futuram inquirimus*, quasi diceret: Non est, mortales. diutius in hoc inferiori mundo permanentum, nolite hic fixum firmumque fortunarum vestrarum domicilium figere, necesse namque vos est crastina hinc die discedere & abire, neque enim hic locus quietis, sed potius regio aliena & peregrina, per quam non nisi transeundum est, ut ita tandem in alteram, propriam nimirum pervenire possimus.

Didicisti id Paule à vate illo Psalmista, qui multo ante tempore mundum hunc nō nisi peregrinationis locum esse credidit, dicens: *Aduena ego sum & peregrinus sicut omnes Patres mei*: dicere vult: Hæc sceptrā & diademata, hæc coronæ, honores, pompæ, splendores hi regij, nunquam ita animum permouebunt, aut afficient, quin semper mihi ante oculos versetur, te aliud non esse, quam viantium ac peregrantium locum, tristis terram exilij, domum conductitiam, crudele ac nefarium diuersorium, è quo, licet etiam parum de rebus necessarijs illic nobis prouidum sit, ac plurimæ molestia subeunda, breuitamen emigrandum est ac symbolum, etiam cum irreuerabili amissione vitæ persoluendum, & omnia quæ facere decreueramus, in momento relinquenda. Quamobrem non aliam de te ò teclerare munde, opinionem concipiam, nec aliud me esse credam, aliud licet videat, quam miserum in terra peregrinum, quales etiam omnes maiores mei præteritis sæculis fuerunt.

Quid, Christiani, Ethnici ipsi & gentes immanitate barbaræ, & ab omni humanitate remotissima, hanc olim animo cogitationem etiam in sculperunt, & nunquam non breuitatis vitæ meminerunt. Hinc nescio quem Philosophum, cum Agrigentinos superbas & parentes ædes videret extruere, ac quoti die magnifice comedari, dementia eorum explosa dixisse legimus: *Agrigentini comedunt quasi semper morituri, & ædificant quasi nunquam morituri*. Diogenes quoque Cynicus cum vitæ breuitatem perspectam haberet, animoque infixum gereret, mun-

Tom. I. Bessai Quadrage.

dum præter peregrinorum receptaculum aliud non esse, adeo cum exolus fuit, ut nunquam vrbes incolere, domus extruere, aut opes congerere voluerit, sed vnico contentus dolio, quod quocunque accedendum erat, eodem voluebat; vixerit: Hinc cum orbis ille terror Alexander omnem vitæ eius rationem perspectam haberet, attentiusque esset contemplatus, adeo hoc viuendi genere fuit recreatus, ut diceret, se nisi Alexander foret, alium esse nolle quam Diogenem. Verus perfectio mundi odor, ac generosus mundanarum rerum contemptor.

Quam euidenter igitur, & aperte nos Simile. Ethnici docent, quin & ipsi barbari, nos in mundo hoc non nisi peregrinos & viatores esse, stabilem sedem non habentes; ac merum stultitiæ dementiaeque genus esse, in eodem velle commorari, ac rerum suarum sedem figere. An non ille omnium iudicio sensibus ac mente destitutus dicendus foret, qui extorris, ac procul à patria constitutus, & inter alienos versans, vile, quod in diem subiret, tugurium, depingere, parietes eius variis coloribus exornare, tabulata auro obtegere, caminos variegare, cubi- cula peritromatis conuestire, horrea quoque eius referere, ac frumento constipare, denique de rebus ad tugurium hoc spectantibus accurati⁹ velle inquirere, cum crastina die mane id reliquendum esset! Heu, Mundus quanto maior eorum demōtia & insania est, diuersorio qui cum in regione & cælo peregrino viam cōparatus, carpant, procul à patria, cœlesti nimirum, constituti, ingens hoc mundi diuersorium subeuntēs, ad quod tam multi omnis generis homines quoti die diuertunt, atque ex eo reuertunt; rebus tamen parandis, domibus, & palatijs extruendis, diuitijs coaceruandis negotijsque gerendis incumbunt; cum crastina ac læp numero etiam eadem ipsa die hinc emigrandum sit, & abitio maturanda. Hinc bene olim, ut aliquando dixisse meminimus, de vrbe Atheniensis, dicere solebat Isocrates, pulchram illam quidem esse, & ad ambulandum amœnam, ad habitandum vero perdifficilem ac periculis expositam. Mea quidem sententia id ipsum, qui de mun-

M m m do di-

Psalm. 38.

Apopht. veteris Philosophi.

Diogenis i. Cynici.

Isocratis ctum de vrbe Atheniensis.

do dixerit, à vero pfecto non aberrabit, magnam scilicet & vastam hunc urbem esse, & ambulationi peraccommodam, at cauendum ne quis in eo sedes figat, & sedem stabilem meditetur.

Gen. 4. Patricida ille Cain primus vrbes exadificare incepit, quasi perpetuam hoc in mundo sedem habiturus: *Et edificauit ciuitatem, vocauitque nomen eius ex nomine filij sui Henoch:* sed tandem malo vitam sine terminauit.

Gen. 11. Superbus ille ac gloriosus Nemroth, cum turrim Babel exstruere vna cum suis cepisset, vt si quando diluuium iterum ingrueret, in eam sese mortales velut in commune asylum reciperent, atque ita perpetui huius mundi incolæ forent, confusione linguarum coeptis desinit, & ignominiam contraxit. Historia sunt Christiani, & exempla quibus erudimur, non esse in hoc inferiori mundo sedem perpetuam deligendam, perpetuumque domicilium collocandum, non esse exstruendas moles & turres, verum cum Iudaeis sub tuguriis, tabernaculisque frondosis hodierna die commorandum.

Quid fuisse causæ putatis, Auditores, vt Adam statim à peccato, frondibus nuditatem suam cooperuerit, ac semper sine domo & tecto sub Ioue frigido, hoc in mundo vixerit: Denotabant scilicet hæc folia iam tum vitam nostram, peregrini esse transitum; simulque edocebant, non esse nobis hic domicilia diuturnantia deligenda, sed tuguria leuia & viles domos seligendas. Quid si, ô Hebraei, vos his in Tabernaculis habitasse dixeris, vt vobis filiisque vestris, simul & nobis in memoriam reuocaretis, protoplastum Adamum, primum hominem, ac primum simul peccatorem, non nisi foliis & virgultis nuditatem suam velasse.

Allegoria. Quid demum sit, ostendit verumque eandem nostram fortunam esse, quæ fuit Iacobi, in Mesopotamia, in domo Laban, qui mundum avarum & idolis seruientem significat, seruientis; in quo oves & greges, voluptates scilicet & delicias, seruamus, simulque filias eiusdem nobis in coniuges adaptamus, diuitias scilicet atque opes. Sed, Iacob, templo, crudelem tandem Laban relinquere, inque patriam postliminio re-

uerti nos oportet. Sumus enim hoc in mundo non secus atque filij quidam prodigi, qui paradiso cœlesti, domo scilicet paterna, exacti, in regionem hanc longinquam (in qua fame emorimur, cum porcis id est peccatoribus; & meretricibus, id est, voluptatibus, habitantes) reiecti & profecti sumus; sed redeundum est tandem aliquando, adque domum voluptatis denuo reuertendum.

Eadem in mundo nobis fors est, quæ fuit Israelitarum in Ægypto commorantium, regione inquam aliena, terra crudeli & inhumana, plena miseriis, & calamitatibus affluente; in quo variis laboribus & difficultatibus affigimur, tot molestiis opprimimur; sed tandem aliquando in terram promissionis nos redituros speramus, atque huc omnis nostra cogitatio & animus anhelat. Quamobrem stultum est, diutius in hoc inferiori mundo velle commorari; neque enim hic immorandum est.

Pium illum regem David adeo miseriarum mundi huius, quæ vallis lachrymarum est, tædebat, vt interdum pennas sibi dari auum exoptaret, quibus in sublime elatus, & procul à terra miseriæ elongatus, ad beatiorum illam regionem, vbi æterna requies, & felicitas contummata est, euolaret: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & velabo & requiescam.*

Egregium pfecto conceptum è Numero- *Num. 11.* rum libro haurire est Moses cum sexcenta armatorum millia ex Ægypto deduceret, legatione ad Seon regem Amorithæorum missa, transitum exercitui per fines eiusdem postulauit, pollicitus fore sine vlllo vt maleficio regionem pertransirent: *Liceat nobis transire per terram tuam, non transibimus per agros, nec vineas, nec bibemus aquas ex puteis, vita regia gradiemur, nec sisten us donec transierimus fines tuos.* Eadem omnino legatio est, quam sanctæ præque animæ ad mundum, Principem illum Amorithæorum semper iam inde ab initio misere, per mundum eiusque spacia non nisi transitum postulantes: *Tua nobis liceat venia, ô munde, agros tuos transire; transitum solum à te postulamus, vineas tuas non vastabimus, nec agros, non gustabimus ex aquis voluptatum*

tua-

tuatum? at via regia ambulabimus, ut viatores & peregrini, non prius quiescentes quam terminos tuos transtulerimus. An non hæc sufficiant, ad mundi contemptum animis nostris ingerendum, eiusque voluptates & delicias vili pendendas? Addam & alia.

am. 11.

Quadragesima annis in deserto Hebræi habitaverunt, nullas sibi vestes adaptantes, aut vllas domos ædificantes, nullarum rerum curam assumentes; sciebant nimirum, solitudinem habitacula firma nequaquam esse, sed ea illa propediem sibi emigrandum. Quin etiam Ioseph Patriarcha, ipsis nonaginta quatuor, quibus Ægypti moderatus est habenas, annis, (sexdecim enim annorum erat cum à fratribus diuenderetur, atque anno centesimo decimo mortuus est, nullas legitur possessiones, licet fortuna lætior arideret, coemisse, aut vllas filijs in Ægypto facultates reliquisse. Prælagiebat enim magnus ille vir, fore aliquando tempus, cum populo Israel Ægypto emigrandum foret: tum vero edocere volebat, non esse in Ægypto mundi huius stabiles rerum sedes figendas, è quo tandem aliquando etiam inuitis abeundum est, & in quo vix triginta, aut quadragesima, ad summum octoginta annis habitare dabitur, extra quem in perpetuas æternitates viuemus. Hæc sunt quæ nobis per Festum Tabernaculorum delignantur: quod ut missum faciamus iam tempus est, & ita ad reliquam Euangelij nostri partem properemus, ut vanam gloriam detegamus, eamque fugiendam doceamus.

Cum itaque Festum hoc appropinquaret, efflagitarunt ab eo fratres & cognati, ut ad solemnitatem hanc accederet, miraculoque aliquo edito omnes in admirationem sui mortales excitaret, Euangelij contextus hic est: *Dixerunt ergo fratres eius ad eum, Transi hinc & vade in Iudæam; ut & discipuli tui videant opera quæ tu facis: manifesta te mundo.* Ecce insolentem Apostolorum ambitionem atque vanam gloriæ tentationem: videte hic ad viuum expressum, quod mundus, caro, diabolus nobis quotidie inelamant & suggerunt, dicentes, Auferas te hinc, ô homo, simplicitatem hanc morum exite, paupertatem desere, negotiis & curis secularibus te

implica, aulam consecrare, diuitiis coaceruandis inuigila, ac manifesta te mundo. Fuit hæc eadem suggestio matris filiorum Zebedæi, quando sualu eius vterque ad honores & dignitates aspirauit, æque Christo Domino ambo petierunt, eos ut manifestaret.

Mirum profecto est ac consideratione dignum, ut parentes filiorum exitij, ut pluri sunt ut plurimum, causa existant: vnde non immerito rimum filijs Dominus dixisse mihi videtur: *Inimici hominis exitij causa. Inimici domestici eius.* Video namque Cain mortis fraternæ causam existere: video ab Isaac macle Isaac depruari & corrumpi, adque idolorum cultum sensum perducere: video Esau barbarum & horridum aduersus Iacob arma capere, & perpetuis cum eo odiis decertare: video denique Iosephum à fratribus diuendi, & Dominum Iesum Christum à cognatis & fratribus ad vanæ gloriæ cupiditatem ambitionemque excitulari, dicentibus: *Manifesta te mundo.*

O cæci! ô stolidi ac consilij egentes! quem alloqui vos putatis, cum Redemptori meo de vana gloria verba facitis, cum honores & ostentationem ei proponitis? an nescitis, ipsum diabolum de victoria desperantem confusione plenum & ignominia, depositis armis victum recessisse, cum omnia illi mundi regna offerret, ut vel leui vanæ gloriæ strabro se afflari sineret? An nescitis cum hæc omnia reputasse ut stercora, honores calcasse, aliudque nihil spirasse quam humilitatem, nihil adeo fuisse exosum quam superbiam & iactantiam? vnde de eo scriptum est, *Humilia respicit, & alia à longe cognoscit.*

Et sane Moses maluit inops & miser cum Allegoria populo Dei viuere, quam aulam Pharaonis Regis incolere, ac filius Regina, quæ eum adoptauerat, appellari. Christus quoque Dominus noster maluit contemptus & in ignominia viuere & cum opprobrio, & humilitate, atque arumnis saturatus pro nobis in cruce mori, quam filij Dei nomine insigniri, atque ab Angelis cœlesti in habitaculo veluti Deus coli & adorari. Ipse namque est humilis ille Mardocheus, qui prius gloriæ

M m m 2 vestem,

vestem, ac purpuram regiam noluit inducere, quam Satan Aman noster sit condemnatus ac suspensus, & omnis Iudaeorum populus, natura inquam humana, mortis sententia reuocata, exitio & periculo creptus. Ipse est quoque paruus ille Dauid, qui prius armis sese regis noluit circumdare, quam Goliadas fuisse iugulatus.

2. Reg. 11.

III. Nolite igitur dicere amplius, *Manifesta te mundo*. Ipse quippe est, qui se e manibus Iudaeorum subduxit, eum regem eum constituere uellent. Scitis etiam omnes hunc per inimic exstitit.

Ioan. 8.

Ego gloriam meam non quero: quo dicto uerum se ostentationis hostem demonstrabat. Recordemini, quae so, quid in passione Domini acciderit: obseruatione namq; dignum est. Cum iniquus iudex Pilatus hanc cruci inscriptionem adderet, *Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum*, statim Dominus caput inclinauit, quae oblatos sibi honores repudiaret, & regios titulos contemneret; ostendere scilicet uolens, se morientem, ut & uiuentem honores subterfugere, & eadem ratione tam in morte quam in uita, uelle procedere.

Insignis conceptus.

Insignis conceptus.

Exod. 9.

Quamobrem o vos omnes, qui inanes mundi delicias uoluptatesq; consecramini; fugite obscuro, Iesum Redemptorem a mulando, gloriam popularem, & inanis laudis ostentationem, ne sapiant amplius opera uestra in anitatem & fucum; at redeat uobis in memoriam, quomodo Deus olim, cum gloriam suam demoustrare uellet, populum ad montem accedere prohibuerit, nullus ut eiusdem gloriae, praeter unicum Moysen, testis esset: *Cauete ne ascendatis in montem, nec tangatis fines illius: omnis, atq; qui tetigerit montem, uno se merietur.*

Egregium profecto mysterium! quo edocemur, meritorum gloriam non in oculis hominum collocandam, sed hoc unum spectandum, ut Deum inspectorem habeant; & contemplatorem. Vnde dicitur: *Pauper & miser qui uilet in abscondito, reddet uobis. Qui uicium Dominus noster Iesus, an die transi-*

gurationis suae, gloriam suam non nisi tribus Apostolis manifestauit, quibus & singulari deinde ratione interdixit, ne cui, nisi a resurrectione, uisionem illam manifestarent: at passionem suam & mortem illam ignominiosissimam, toti mundo manifestam uoluit. Iterum hinc discere possumus, omnia merita operaque cum uirtute transacta, esse occultanda, sed imperfectiores, uitaeque & quicquid eo demum spectat, omnibus omnino mortalibus esse patefacienda, & detegenda.

Quid causa fuisse putatis, o contemplari, ut Dominus in stabulo nasci, & in praesepio super uile foenum uoluerit reclinari? ut scilicet gloria se contemptorem & hostem demonstraret: sciebat namque Magos ex oriente uenturos muneraq; adorantes, oblaturos; sciebat pastores Iudae; montibus eo aduolatos; & omnes omnino homines, si in ciuitate Ierosolymitana fuisset editus, eodem, ut obsequium & cultum regnato offerrent, properaturos. Quamobrem ut haec omnia declinaret, omniaque inanis gloriae radicem praecideret, obscuro loco uoluit delitescere, inque ignoto stabulo nasci. Audite & alium conceptum. Statim ac Dominus a Ioanne baptizatus fuerat, & Patet caelestis uoce de caelo delapsa in tonuerat. *Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene uoluit complacere.* omnem hanc gloriae & sublimis honorum titulos petulos, desertum petiit & procul a hominum conspectu equosq; in solitudine uoluit delitescere. Quibus omnibus edocemur, omnem gloriam, plausibiles populi salutationes, sublimes honorum titulos, fumosaque nomina esse euitanda ac detestanda.

Noli igitur amplius auribus meis insurrare, o munde; *Manifesta te mundo*: hoc tuum potius est facere, haec tuae sunt partes, impostor, fallax, superbe; tuum est inanis captare, & ad uocem populari pulsumq; commoueri. Tu scilicet es magnus & superbus ille Assuerus, qui magnifico instructo conuiuio omnes Principes & Sarrapas sub imperio constitutus inuitauit, ut magnitudinem, splendorem, ac diuitias regni, atque iactantiam potentiae ostentares. Tu quoque simi-

Mundi rancas detegitur. Ebb. 1.

similis Naamani illi Syro, qui opes quidem & munera iustis viris Elifais offers, sed lepra cooperus es. Quid amplius de te dicam, o perfido & immunde mundo? Non erra- ro, si te regi Ezechia similem dixerō, qui thesauros tuos & opes Babylonij, hoc est, peccatoribus, manifestas. Porro si sapimus, Auditores, oranem hunc mundum cum suo mundo, cum ambitione & vana gloria relin- quamus, & subtiliores adhuc conceptus pro- feramus.

Egregius
sublimis
conceptus.
Frater hi Domini, qui ab eo, ut se mun- do manifestaret, efflagitant ipsi sunt Angeli, & sancti Patres, qui jam ab ipso mundi pri- mordio nunquam non dixerunt; hi in cele- stibus, illi in infernis constituti: *Transi hinc,* cœlos relinque, *& vade in iudam;* in terram de- scende, *manifesta te mundo,* humanam natu- ram assume, cum hominibus versare ut ho- mo. Audite, ut eum Psalmographus ad hoc inuitat dicens: *Ostende faciem tuam & salu- erimus;* quasi diceret: *Manifesta te m. nd.* Quod vobis ad oculum in figurę inuolucris expre- sum dabo.

Figura.
1. Reg. 9.
Cum Absalom fufus fugatusque esset, David mœre confectus, in tenebris & lu- ctu sedebat, omnibus regni negotiis negle- ctis; ad quē Ioab dux militiae, & omnes prin- cipes Isracl accedentes, hac eum oratione ag- gressi sunt: *Ostendisti hoc & quia non curas de au- ctibus tuis, & de seruis tuis: nunc igitur surge & procede & alloqueris facis fac seruis tuis. uro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne vnus quidem remansurus sit tecum nocte hac.* Eheu! post miseram illam refractarij & contumacis Absalomi, generis, inquam, humani, stragē, cum Verbum Patris indignatione commo- tum esset, duces illi cœlestium legionum, Angeli scilicet & sancti, his eum quotidie verbis compellabant: Quid agis Domine, quid o Verbum ad mundi redemptionem prædestinatum? anne ita duces tuos & legio- nes negliges? semperne creaturarum obli- sceris? surge, egredere, mundo collabenti suc- curre, manifesta te mundo, humanam natu- ram indue, omnia alioquin pessum ibunt; fac ut te mundus cognoscat, neue dicat, quod olim dixit Pharaō: *Dominum non cognosco, & Israel non dimittam.* Mundo igitur te manife-

sta; nam, ut Isaias loquitur: *Deus Israel Deus absconditus;* ipse nempe thesaurus est in natu- ra agro absconditus, quem qui inuenit ho- mo, vadit & vendit vniuersa quæ habet, ut eum possideat & consequatur.

Quamobrem Domine manifesta te mun- do; quod toties iam fecisti: in sublimi namq; omnium rerum creationis opere bonitatem tuam manifestasti; in diluuiō adducendo, iu- stitiam, in prudenti omnium rerum & totius vniuersi directione & moderamine, prou- dentiam tuam singularem; in mylterio re- demptionis humanæ, immensam tuam mi- sericordiam. Egregie profecto & diuinæ ma- nifestationes. Anne igitur adhuc necesse est, Domine, mundo ut te manifestes? Etiam Domine, iudiciorum tuorum rigorem seue- ritatemq; iustitiæ demonstrando, manifesta te peccatoribus, & ostende de te eum esse, qui oditi omnes qui operantur iniquitatem. Ante omnia vero Domine, manifesta te ani- mabus nostris, ostende scilicet, te vnicam earum beatitudinem esse, summum earum bo- num, & omnia: & concede, ut quemadmo- dum ipse præiisti, omnem inanem fastum conculcantes, & inanem gloriam fastidien- tes, omnem si quam adipiscantur gloriam, ad te referant, neq; hoc in mundo agnoscant, ac tandem aliquando in æterna beatitudine, cū cœlesti illo exercitu; iucundissime tibi acci- nere mereantur, *Soli Deo honor & gloria.*

FERIA IV. POST DOMIN. PASSIONIS.

Partitio.

- I. De verbi Dei efficacia.
- II. De Pastore.
- III. De vocis pastoralis audientia.
- IV. De vi verbi auditi.

Oues mea vocem meam audiunt. Ioan. 10.

FIGURA.

CUM magnus ille Patriarcha Isaac (ille inquam qui olim ligna, quibus combu- *Gen. 27.*
rendus

Mmm 3